

01 - 03
AKTUALNO

Aktualni nagovori o
zadružništvu in kmetijstvu
v Sloveniji in po svetu.

04 - 06
PRIZNANJA

Predstavitev prejemnikov
priznanj Zadružne zveze
Slovenije v letu 2024.

06 - 08
KMETIJSTVO IN ZADRUŽNIŠTVO

Izzivi kmetij in uspešno
poslovanje zadrug.

ZADRUŽNA
ZVEZA
SLOVENIJE

ZADRUŽNIK

PRILOŽNOSTNO GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE SLOVENIJE · 22.000 IZVODOV · BREZPLAČNO

DECEMBER 2024

Mateja Čalušič,
ministrica MKGP

**ZADRUŽNIŠTVO KOT STEBER
ZAUPANJA, SODELOVANJA IN
TRAJNOSTNE PRIHODNOSTI
SLOVENSKEGA KMETIJSTVA**

Stran 2

dr. Jože Podgoršek,
predsednik KGZS

**KMETIJSKO GOZDARSKA
ZBORNICA SLOVENIJE JE
BILA, JE IN BO ZAGOVORNICA
SLOVENSКИH KMETOV IN
LASTNIKOV GOZDOV**

Stran 3

Irena Orešnik,
predsednica Združenja hribovskih in
gorskih kmetov Slovenije

**TUDI HRIBOVŠKE IN GORSKE
KMETIJE POTREBUJEJO
NALOŽBE**

Stran 7

Borut Florjančič,
predsednik Zadružne zveze Slovenije

Leto 2025 je Generalna
skupščina Združenih
narodov po trinajstih
letih znova razglasila
za mednarodno leto
zadrug, ki bo po vsem
svetu oznamovano s
sloganom »Zadruge
gradijo boljši svet.«.

S tem se zadrugam
in zadružnemu
poslovnemu modelu
priznava vloga, kakršno
imajo za vse človeštvo
že dve stoletji: so
orodje, ki lokalnim
proizvajalcem tržnih
dobrin omogoča, da se
s skupnim nastopom
na trgu lahko soočajo
z izzivi, ki so posledica
koncentracije kapitala,
konkurenčnosti, ki
temelji na ekonomiji
obsega, ter globalizacije
trgovine.

Če lokalni proizvajalci v svojih
skupnostih dostopajo do
proizvodnih sredstev in trga, lahko
svojim družinam ter skupnostim, v
katerih živijo in delajo, zagotavljajo
dolgoročno varnejšo ekonomsko,

energetsko, prehransko, socialno
prihodnost, naravo in skupnosti pa
ohranjajo vitalne in raznolike. Tudi
zato Združeni narodi poudarjajo,
da imajo zadruge eno ključnih vlog
pri pospeševanju doseganja ciljev
trajnostnega razvoja do leta 2030.
V kmetijsko-živilski dejavnosti
so zadruge, skupaj z družinskimi
kmetijami članov in partnerjev,
temelj odpornih, pravičnih in
trajnostnih prehranskih verig. V
obdobju, ko se Evropska komisija
in države članice že pripravljajo na
novo programsko obdobje po letu
2027, je eden izmed poglavitnih
ciljev mednarodnega leta zadrug
toliko bolj sporočilen:
»Vlade, ki ustvarjajo spodbudno
okolje za zadruge.«.

Globoko razumevanje in
sprejemanje zadružnega
poslovnega modela ima v Sloveniji
več kot stoletje in pol dolgo
zgodovino. Slovenci smo med
prvimi narodi spoznali, da lahko
na odpirajočih se trgih, ki jih je
prinesla železnica, obstanemo
samo povezani. Slovenski kmetje
in obrtniki so ustanavljali številne
zadruge, ki so delovale, se razvijale
in tudi zamirale. Krizam navkljub,
ki jih je bilo v tem stoletju in pol
veliko – svetovni vojni, ekonomske
krize, spremembe političnega
sistema ter skoraj pol stoletja
zatiranja zadružnih načel in
vrednot – je slovensko kmetijsko-
živilsko zadružništvo obstalo in se
razvilo.

Danes smo tu. Povezujemo
več kot 13 000 članov, lahko
rečemo kmečkih družin, ki so
temelj slovenske prehranske
neodvisnosti. Devetinpetdeset
zadrug, njihovi živilski obrati in
podjetja ustvarijo dobro milijardo
prometa ter kljub delovanju v

konkurenčno manj ugodnem
okolju – naravne danosti, ki
omejujejo kmetijsko pridelavo
kmetov članov in partnerjev,
infrastrukturna podhranjenost ter
odmaknjenost od mestnih središč
– dosegajo visoko povprečno
bonitetno oceno 7,2.

**Zadruge v teh
podeželskih skupnostih,
iz katerih izhajajo
njihovi člani in poslovni
partnerji, ohranjajo
mrežo trgovin. To so
skupnosti, iz katerih se
veliki trgovci umikajo,
zadružne trgovine pa
vztrajajo in zagotavljajo,
da je podeželje
preskrbljeno.**

Da so preskrbljene kmečke
družine in drugi prebivalci, ki so
ga izbrali za svoj dom ali delovno
okolje, da so preskrbljeni tisti, ki
na podeželju poiščejo svoj oddih.
Ker kmetijsko-živilске zadruge
preprosto ni mogoče prestaviti v
drugo, bolj konkurenčno okolje,
v drugo državo ali na drugo
celino. Kajti zadruga je tam zaradi
kmečkih družin, ki obdelujejo
svoja in najeta kmetijska ter
gozdna zemljišča, ker je od
kmečkih družin in ker so zadruge,
kmečke družine, skupnosti ter
narava medsebojno generacijsko
soodvisne.

Prav bi bilo, da zadružne trgovine
sežejo dlje, tudi v mesta, saj nam
naši parterji najvišje v verigi –
trgovci, ki na plečih dobaviteljev,
zaposlenih in seveda kupcev
kujejo dobičke – naše proizvode
postavljajo na svoje police s
previsoko maržo. Zadružniki, ki
smo podaljšana roka kmeta, bi
lahko prevzeli tudi vlogo trgovca
večjega formata, vendar bi nas
morala država prepoznati in
podpreti kot projekt nacionalnega
pomena.

Zadružna predelovalna dejavnost
je izredno pomemben steber
slovenske živilske industrije,
posebno ker je v lasti in upravljanju
kmetov članov in ker daleč največ
temelji na surovinah slovenskega
izvora. Prav v živilskih obratih
zadrug sežejo člani kot upravljavci
in nadzorniki najvišje v verigi,
to pa kar najbolj zagotavlja
prerazporejanje vrednosti proti
začetku verige – h kmetu.

Pri pripravi aktualnega strateškega
načrta skupne kmetijske politike
od 2023 do 2027 smo si zadružniki
zadali cilj, da se zagotovi razpisno

okolje, ki bo podpiralo razvoj
kmetijsko-živilskih zadrug.
S pogajanji nam je uspelo priti do
sredstev za skoraj 25 milijonov
kolektivnih naložb v zbirne centre,
skladiščne zmogljivosti, prevozna
sredstva za kmetijske pridelke
itn. po enotni, 50-odstotni stopnji
sofinanciranja. S strokovnimi
argumenti in vztrajnostjo nam
je uspelo z zadnjo spremembo
strateškega načrta v letošnjem letu
zagotoviti tudi enotno 50-odstotno
sofinanciranje naložb zadrug v
predelavo in trženje. Po napovedih
kmetijskega ministrstva naj bi bili
prvi razpisi za navedene kolektivne
naložbe objavljeni spomladi 2025.
Na eni strani obeti za prepotreben
razvojni cikel v prehransko verigo,
ki je v lasti kmetov, vendar na
drugi strani bojazen, da bo zaradi
prepočasne vpeljave sedanjega
strateškega načrta na področju
naložb do konca programskega
načrta kratko malo zmanjkalo časa
za izvedbo. Če ne bo dovolj časa za
izvedbo, pa so ukrepi strateškega
načrta samo mrtva črka na papirju.

**Naši pozivi, da je treba
zagotoviti priznavanje zadrug
kot organizacij proizvajalcev
v vseh kmetijskih sektorjih
ter omogočiti povezovanje
med njimi, so večinoma
uresničeni. V letošnjem letu je
16 zadrug pridobilo priznanje
za 19 organizacij proizvajalcev
in 7 skupin proizvajalcev v
sektorjih mleka, govejega in
telečjega mesa, žit, prašičjega
mesa, vina in kratkih verig.
K temu je veliko pripomogla
tudi podpora Zadružne zveze
Slovenije zadrugam članicam
pri pripravi vlog za priznanje.**

Razpisanih 5 milijonov sredstev za ustanavljanje organizacij proizvajalcev in skupin proizvajalcev bo tako v največjem možnem obsegu realizirano v združnem sistemu. Najpomembnejše je, da je kmetijska politika prepoznala, da zadruga že na podlagi svetovnih združnih vrednot in načel ter nacionalnega zakona o zadrugah delujejo kot organizacije proizvajalcev in da je omogočila priznavanje v vseh pomembnih sektorjih, da se te prilagodijo na dodatne zahteve skupne kmetijske politike. Da bo kmetijski sektor pripravljen vstopil v novo programsko obdobje po 2027, kjer se pričakuje okrepljena vloga organizacij proizvajalcev pri izvajanju ukrepov in izjemah pri pravilih konkurence. Krepi moramo to, kar imamo – 13 000 kmečkih družin že povezanih v zadrugah – in hkrati omogočiti nove pobude.

Izzivi, s katerimi se sooča kmetijstvo in z njim združništvo,

se žal ne zmanjšujejo, saj se številnim preprekam pridružujejo nove. Pridelava na prostem je dejavnik, na katerega ne moremo vplivati neposredno, lahko pa se nanj bolje pripravimo. Za to pa bi potrebovali veliko več osredotočenosti na naše, slovenske posebne razmere in možnosti kmetovanja. Zato je nujno, da se slovenska kmetijska in prehranska politika pogleda skozi daljše časovno obdobje in ne samo skozi sedemletna obdobja razdeljevanje evropske kmetijske ovojnice.

Da bomo uspešni, je najprej potrebna dolgoročna in kvantificirana strategija razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva.

Kam želimo priti leta 2050, kako bomo temu sledili z nacionalnimi in evropskimi ukrepi, kakšni so medsebojni vplivi med posameznimi kmetijskimi sektorji ter preostalim delom gospodarstva ... Odgovore na ta vprašanja potrebujemo, preden se lotimo razdeljevanja pogače. V novo programsko obdobje po 2027 moramo kot država in kot kmetijski sektor vstopiti bolje pripravljeni. Čas za temeljit premislek se dve leti pred začetkom novega programskega obdobja neizbežno izteka.

Seveda pa moramo združniki sami stopiti v korak s časom in vedno novimi izzivi – od geopolitičnih, ekonomskih, zakonodajnih, podnebnih do prehoda na nove tehnologije, podprte z umetno inteligenco. Iskanje pravih odgovor na te teme je izjemno pomembno, da bomo v tem izredno hitro spreminjajočem se in konkurenčnem svetu obstali.

Na področju sektorskega in komercialnega povezovanja so zadruga naredile več kot samo prve korake. Uspešno delujejo združenja za skupno nabavo kmetijskega repromateriala in skupno trženje mleka. V prihodnje bo nujno povezovanje tudi zaradi oblikovanja skupne ponudbe, mogoče tudi skupne logistike, prvi pogoj za to pa je učinkovita digitalna platforma.

Čedalje pogosteje se soočamo s problematiko novih okoljskih zahtev. Pri zagovarjanju naših stališč opažamo, da nam zelo primanjkuje argumentiranih dolgoročnih razvojnih in izvedbenih dokumentov, ki bodo realno obravnavali občutljive teme od ogljičnega odtisa, toplogrednih plinov, biodiverzitete do umeščanja kmetijskih objektov itn. Združna zveza se zato podaja na novo področje usmerjanja in financiranja projektov, ki so najpomembnejši za kmetijstvo, seveda v sodelovanju s stanovskimi organizacijami in akademsko sfero.

Spoštovani kmetje, združniki, poslovni partnerji in potrošniki, odločevalci!
Želja za mednarodno leto zadrug, v katero vstopamo, je, da prav vsak posameznik ozavesti, da ima v rokah škarje in platno, da lahko s svojim delom in svojimi izbirami ustvarja boljšo skupnost, boljši svet. Da ozavesti, da dežela potrebuje podeželje, da dežela potrebuje družinske kmetije in zadruga. V imenu vseh sodelavcev Združne zveze Slovenije vam želim zdravo, srečno in izpolnjeno leto 2025.

International Year of Cooperatives

Združništvo kot steber zaupanja, sodelovanja in trajnostne prihodnosti slovenskega kmetijstva

Mateja Čalušić,
ministrica, Ministrstvo za
kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Spoštovani združniki in prijatelji slovenskega kmetijstva!

Graditi na zaupanju je temelj vsake uspešne skupnosti. Zaupanje odpira vrata sodelovanju, povezovanju in dialogu. Le če skupaj gledamo širšo sliko in delujemo kot celota, lahko dosežemo resničen napredek in blaginjo za vse. Ne glede na to, ali gre za zadrugo, podjetje ali širšo družbo, so ključ za reševanje izzivov vedno ljudje – njihova pripravljenost sodelovati in se povezovati.

Združništvo je živi dokaz te moči sodelovanja. Brez zaupanja in sodelovanja ni mogoče doseči uspeha. Zadruga združujejo posameznike, ki bi sami težko dosegli svoje cilje, a skupaj sestavljajo močnejšo, odpornejšo celoto.

Združništvo temelji na solidarnosti in vzajemnosti, kar kmetom omogoča, da dosežejo boljše razmere na trgu in imajo trdnjšo vlogo v agroživilski verigi. To ni zgolj gospodarski model, temveč etično načelo, ki se osredotoča na skupno dobro. Zadruga že stoletja omogočajo razvoj kmetijstva v Sloveniji. Manjši kmetijam omogočajo, da se povežejo in dosežejo stabilno prihodnost, obenem pa ohranjajo

živahne podeželske skupnosti. Zdravje, varnost in kakovost lokalno pridelane hrane postajajo vse pomembnejši za porabnike, zadruga pa imajo pglavitno vlogo pri povezovanju kmetov in distribuciji njihovih pridelkov v javne zavode, kot so šole, bolnišnice in domovi za starejše.

Z začetkom mandata smo vzpostavili konstruktivni dialog s kmetijskimi organizacijami in izpolnili sedem temeljnih zahtev; to je pomembno prispevalo k okrepitvi zaupanja in sodelovanja med kmetovalci in ministrstvom.

Naše delo je osredotočeno na prehransko varnost, trajnostno kmetijstvo, varovanje najboljših kmetijskih zemljišč in aktivacijo zaraščenih kmetijskih zemljišč, povezovanje ter privabljanje mladih v kmetijstvo, saj vidimo poklic kmeta kot poklic prihodnosti.

Poleg tega na evropski ravni dejavno zagovarjamo slovenske interese, s čimer omogočamo dolgoročno stabilnost slovenskega kmetijskega sektorja in ustvarjamo nove priložnosti za naše kmete.

Povečanje prehranske varnosti je naša prednostna naloga. Na ministrstvu že izvajamo ukrepe za širitev in trajno varstvo najboljših kmetijskih zemljišč ter vračanje zaraščenih zemljišč v kmetijsko rabo. Mladim omogočamo lažji vstop v kmetijsko panogo, saj prinašajo inovativne pristope, energijo in trajnostne rešitve, ki so najboljša izbira za okolje in

zdravje prebivalstva. Vlagamo tudi v digitalizacijo in nove tehnologije, ki izboljšujejo učinkovitost in zmanjšujejo vpliv na okolje ter omogočajo optimizacijo pridelave in zmanjševanje izgub hrane.

Prihodnost kmetijstva temelji na sodelovanju vseh deležnikov – od kmetov in zadrug do živilskopredelovalne industrije in potrošnikov.

Zadruga imajo temeljno vlogo, saj omogočajo gospodarsko sodelovanje ter ohranjajo vrednote solidarnosti, vzajemne pomoči in skrbi za skupno dobro.

Močne, dobro organizirane zadruga bodo gonilna sila pri doseganju naših razvojnih ciljev. Z njihovo pomočjo bomo ustvarjali trdne temelje za slovensko kmetijstvo, okrepili lokalne dobavne verige ter omogočili, da bo v javnih zavodih več ekoloških in trajnostno pridelanih živil.

Zadruga imajo tudi pomembno vlogo pri preprečevanju izgub hrane in zmanjšanju odpadne hrane, to pa je ključni del trajnostnega kmetijstva.

Kot ministrica se zavedam, da je naša naloga podpreti zadruga in ustvariti pogoje za njihov uspeh. S tem bomo zagotovili stabilno oskrbo s kakovostno hrano ter ohranili živahnost kmetijskih skupnosti.

Zaupanje, sodelovanje in vzajemna podpora so vrednote, ki jih združništvo goji in ki jih bomo kot država še naprej podpirali. Verjamem, da bomo le z združenimi močmi lahko dosegli naše cilje in zagotovili, da bo slovensko kmetijstvo tudi v prihodnje trdno, odporno in pripravljeno na izzive prihodnosti.

Hvala vam za vašo predanost in prizadevanja. Skupaj bomo še naprej ustvarjali trdne temelje za uspešno in trajnostno prihodnost našega kmetijstva.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je bila, je in bo zagovornica slovenskih kmetov in lastnikov gozdov

dr. Jože Podgoršek,
predsednik Kmetijsko gozdarske
zbornice Slovenije

Spoštovane kmetice, cenjeni kmetje, lastnice in lastniki gozdov! Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije že štiriindvajset let zastopa vaše interese in bo to z vso vnemo počela tudi v prihodnje.

To jesen smo imeli že sedme volitve v organe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, na njih ste volivke in volivci izvolili svoje predstavnike. Kot kažejo volilni izidi, ste se odločili za prevetritev izvoljenih članov v organe zbornice, saj je izvoljenih veliko novih članov, ki v preteklosti niso sodelovali v njih. Tudi sam sem s ponižnostjo sprejel kandidaturu za predsednika zbornice in po izvolitvi z vso odgovornostjo do članov zbornice prevzel zaupani mandat.

V tem mandatu želimo skupaj z vsemi izvoljenimi člani v organih zbornice to institucijo še bolj približati lastnikom kmetijskih zemljišč in gozdov. Nismo se zbal v javnosti večkrat slišanih groženj vlade o reorganizaciji zbornice. Vso svojo energijo, znanje in izkušnje smo in bomo usmerili v iskanje rešitev za obstoj slovenskega kmeta. Pri svojem delu želimo slediti ciljem, ki smo si jih postavili v programu dela. Naj jih poudarim le nekaj.

Ena od prvih nalog je začetek razprave o strategiji razvoja slovenskega kmetijstva. Zadnja resna strategija je bila pripravljena ob osamosvajanju naše države, v času po vstopu v Evropsko unijo pa smo večinoma le pripravljali strategije za

posamezna sedemletna obdobja. Glede na številne spremembe v našem okolju v zadnjih tridesetih letih (vstop v Evropsko unijo, izjemno povečanje pogostosti nepredvidljivih vremenskih pojavov ipd.) je zagotovo prišel čas za novo dolgoročno strategijo, pri tem pa se moramo vprašati, kam in kako želimo voditi razvoj posameznih sektorjev kmetijstva in gozdarstva v naslednjih desetletjih. Želimo si, da bi vodilno vlogo pri tej razpravi prevzelo resorno ministrstvo, vendar bomo temu cilju sledili ne glede na njihovo odločitev.

Za slovenske kmetije, ki so po povprečni velikosti precej pod evropskim povprečjem, je treba poiskati načine za stabilizacijo prihodka. Morda tudi iz dodatnih in dopolnilnih dejavnosti. Posebna skrb je potrebna tudi zmanjševanju administrativnih bremen za kmetijska gospodarstva in lastnike gozdov. Zato bomo posameznim ministrstvom predlagali številne ukrepe za podporo družinskemu kmetovanju kot temelju slovenske prehranske suverenosti, od morebitnih drugačnih načinov obdavčitve dopolnilnih dejavnosti (kot je npr. pavšalna obdavčitev), hitrejšega vnosa subvencijskih vlog z uporabo sprotnega satelitskega sistema spremljanja kmetijskih zemljišč, preprostejšega zapisovanja vseh potrebnih evidenc na kmetijah do odprave nekaterih dajatev, ki niso sorazmerne s pravicami iz teh dajatev. Glede odprtosti slovenskih gozdov za vsakogar – te sicer ne želimo veliko spreminjati – menimo, da bi morali za vzdrževanje gozdnih poti nameniti veliko več denarja iz javnih sredstev, saj se po teh poteh ne vozijo le lastniki gozdov.

Prepričani smo, da bo, če nam bo uspelo stabilizirati dohodke na kmetijah ter postaviti dolgoročno vizijo kmetijstva in gozdarstva, tudi mladim več do prevzemanja kmetij.

Mladi prevzemniki so namreč temelj prihodnjega kmetijstva in gozdarstva v naši državi. Zato bomo posebno pozornost namenili njim in ukrepom za pospeševanje prenosa kmetij. Zavzeli se bomo tudi za ohranjanje ukrepa, ki tudi prenosnikom vsaj nekaj let po prevzemu kmetije ohranja boljši finančni položaj. Na kmetijah si želimo izboljšati izobrazbeno strukturo, zato bomo predlagali nekatere ukrepe za lažji dostop mladih s podeželja za kmetijske poklice. Kar šestinsedemdeset odstotkov vseh kmetijskih zemljišč v uporabi v Sloveniji leži na območjih z

omejenimi dejavniki. Večina kmetij, katerih lastniki obdelujejo ta zemljišča, je majhnih. Večji del teh kmetij je zelo pomembnih za ohranjanje poseljenosti in obdelanost slovenskega podeželja. Zato se bomo zavzeli za ustrezne finančne podpore tem kmetijam iz sredstev skupne kmetijske politike in zunaj nje.

Posebno pozornost bomo namenili gospodarski vlogi gozdov. Menimo, da morajo gozdovi tudi v prihodnje v vseh strategijah in pravnih podlagah omogočiti gospodarno gospodarjenje s primernim finančnim učinkom. Zato bomo vsakič, ko se bo zmanjševala gospodarska vloga gozdov za lastnike gozdov, na to opozarjali in se zavzemali za pravico do trajnostne sečnje. Ena izmed pomembnih tem našega programa je povezana tudi s staležem divjadi in zveri v Sloveniji. Menimo, da so populacije nekaterih divjadi, medveda in volkov prevelike glede na nosilnost slovenskega prostora. Škode zaradi divjadi (popašenost, razritost, objedenost v gozdovih ipd.) in zveri so vse večje, na nekaterih območjih Slovenije že povzročajo opuščanje kmetovanja.

Zato se bomo zavzemali za varstvo slovenskega kmetijstva in kmeta in predlagali ukrepe, ki bodo omogočali kmetovanje in hkrati ohranjali biodiverzitetu v slovenskem prostoru.

Zaradi številnih izzivov, ki so pred nami, si želim, da bi bili z ekipo uspešni pogajalci. Moja in naša edina želja je, da skupaj z odločevalci iščemo poti za lajšanje kmetovanja in upravljanja gozdov. Zavedamo se, da sami ne bomo enako uspešni, kot če bomo nadaljevali dobro sodelovanje z drugimi stanovskimi organizacijami. Zavedamo se, da so slovenske zadruge in Zadružna zveza Slovenije izjemno pomembne v delu našega programa, s katerim želimo izboljšati dostop kmetij in lastnikov gozdov do trgov, izboljšanje finančnega položaja in boljše povezovanje. Zato verjamemo, da smo skupaj dovolj ambiciozni za hiter nadaljnji razvoj, ki bo na koncu pomembno prispeval k večji motiviranosti slovenskih kmetov in lastnikov gozdov, k boljšemu finančnemu položaju in s tem k ohranjanju slovenskega kmetijstva kot pomembnega področja gospodarstva. 🌱

Cilji za povezano in trajnostno prihodnost podeželske mladine

Eva Golob,
predsednica Zveze slovenske
podeželske mladine

Odkar sem pred več kot pol leta prevzela vodenje Zveze slovenske podeželske mladine, smo prehodili pot, polno trdega dela in povezovanja. Kot novo izvoljena predsednica sem si postavila cilje in izzive, ki me bodo spremljali ves mandat.

Eden od izzivov je zagotovo ta, da pokažemo, da je prostovoljstvo poslanstvo. Želim privabiti nove člane, pomladiti obstoječa društva, znova prebuditi tista, ki so mirovala, in morda koga navdušiti za ustanovitev novega društva. Posebno skrb namenjam našim devetintridesetim društvom, ki jih želimo opolnomočiti z znanjem in jim ponuditi stalno podporo. Z veseljem lahko povem, da smo letošnje leto obudili društvu Podlehnik in Slovenske gorice, nastalo pa je tudi novo društvo Laško - Radeče.

Eden od izzivov je tudi tesnejše povezovanje ekipe najožjih sodelavcev pri Zvezi slovenske podeželske mladine. Naša ekipa šteje okoli trideset članov z različnih koncev Slovenije, zato usklajevanje v prostem času ob številnih obveznostih ni vedno preprosto. Naša vodila pri delu so izbiranje prednostnih nalog – prosti čas namenjamo tistemu, kar je za nas najpomembnejše. Verjamem, da za uspešno delo ni dovolj le poznanstvo; med nami mora biti sklenjeno močno prijateljstvo. Z večjo udeleženo in sodelovanjem celotne ekipe bo naše delo še bolj povezano in učinkovitejše.

Čutim izjemno odgovornost in ponos, da sem lahko del zgodbe, ki podpira razvoj mladih na podeželju, krepi kmetijstvo in ustvarja svetlo prihodnost za slovensko podeželje. 🌻

Povezanost kmetijskih organizacij je pot do boljših možnosti za kmetovanje

Anton Medved,
predsednik Sindikata kmetov
Slovenije

Zastoj pogajanj na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije in Ministrstvu za naravne vire in prostor Republike Slovenije je izraz povezanosti stanovskih organizacij. Kmetje in vodstva petih kmečkih organizacij smo že leta 2023 stopili skupaj in na skupnem protestu glasno rekli »DOVOLJ JE«. Posledica te povezanosti je bila, da je vlada Republike Slovenije razrešila oba ministra. Ja, takšno moč imamo stanovske organizacije, kadar smo složne. Moč povezave lahko izboljša splošne možnosti za kmetovanje, ne more pa rešiti vseh težav vsake posamezne kmetije, kot si nekateri posamezniki predstavljajo pod pojmom zadovoljstva z doseženim.

Ponosni smo na sodelovanje stanovskih organizacij v preteklih letih in kot dejaven povezovalac bomo tudi v prihodnje prevzemali naloge, ki v tem delu sodijo k Sindikatu kmetov Slovenije. Želimo pa poudariti, da se kmetje, vsi kmetje, ne le člani zadrug, premalo zavedamo moči Zadružne zveze Slovenije v povezavi s tem. Morali bi se zavedati, da je to naša organizacija, ki ne le varuje in pomaga v skupini stanovskih organizacij, temveč je tudi podkrepljena z znanjem in kapitalskim ozadjem.

Želimo si, da bi bila Zadružna zveza Slovenije tudi v prihodnje trden gradnik povezave stanovskih organizacij ter bi s svojim znanjem in kapitalsko močjo pripomogla k našim skupnim prizadevanjem. Le povezane stanovske organizacije bomo lahko kljubovale spremembam zakonodaje in poslovnega okolja v kmetijstvu. Naj bo to na ravni Slovenije, Evropske unije ali na svetovni ravni. 🌱

Predstavitev prejemnikov priznanj

Priznanje za trajen doprinos k razvoju zadružništva

Cvetko Zupančič

za njegovo delo na področju kmetijstva in zadružništva. Bil je predsednik KZ Stična, zastopal je interese kmetov v Državnem svetu RS in bil predsednik KGZS.

Ivan Lenart

za njegov prispevek k razvoju KZ Rače, ki je pod njegovim vodstvom postala ena najvidnejših zadrug v državi na področju trženja mesa.

Milan Sobočan

za dolgoletno uspešno vodenje KZ Medvode in delo v organih Zadružne zveze Slovenije, kjer je deloval z vizijo povezovanja za doseganje skupnih koristi.

Marijan Roblek

za njegov prispevek k izboljšanju položaja slovenskih proizvajalcev mleka. Na njegovo pobudo so gorenjske zadruge leta 2005 ustanovile Mlekop.

Alojz Štuhec

za njegov izjemni prispevek k ohranitvi in razvoju SKZ Ljutomer – Križevci. Kot predsednik zadruge je ob podpori organov zadruge izpeljal sanacijo zadruge.

Angela Begović

za tridesetletno predano vodenje KZ Grosuplje, ki jo vodi vse od začetka samostojnega delovanja zadruge v letu 1994, ko so jo kmetje soglasno izvolili za direktorico.

Zvonko Drofenik

za 41 let predanega dela v KZ Šmarje in njegov prispevek k povezovanju zadrug v GIZ K10+, kjer je nepogrešljiv člen in mentor mlajšim.

Irena Klenovšek

za prispevek k razvoju KZ Sevnica, kjer je bila več kot 43 let udeležena v strateških odločitvah zadruge ter njeni vlogi pri razvoju zadružništva v Posavju.

Franc Šalamun

po predlogu KZ Rače za dolgoletno predano delo v organih zadruge in njegov prispevek k preglednemu razvoju zadruge.

Mija Sirk

za uspešno vodenje kmetijskega posestva Grmače KGZ Litija, kjer je zaposlena od začetka svoje delovne dobe, leta 2014 pa je prevzela njegovo vodenje.

Priznanje ob 30-letnici delovanja

Kmetijska zadruga Ig,

kot jo poznamo danes, je bila ustanovljena leta 1994 kot ena izmed pravnih naslednic KGZ Ljubljana. Zametki zadružništva na ižanskem pa segajo že v začetek 20. stoletja, ko je bila na Igu ustanovljena kmetijska hranilnica in posojilnica. Danes ima KZ Ig 80 članov in dve zaposleni ter povezuje kmete na območju občin Ig, Škofljica in Ljubljana. Zadruga ponuja dejavnosti odkupa mleka, živine in žita ter omogoča dobavo krmil in repromateriala. Sodeluje s slovenskimi mlekarnami in klavnicami. Vsi rejci živali, ki sodelujejo z zadrugo, imajo pridobljen certifikat izbrana kakovost Slovenija za goveje meso. Načela delovanja zadruge Ig so korektno poslovanje, vestnost in zanesljivost ter profesionalno sodelovanje s poslovnimi partnerji in lokalno skupnostjo.

Kmetijska zadruga Grosuplje

je začela samostojno pot decembra 1994 z odcepitvijo od KGZ Ljubljana. Za ohranitev zdravega jedra zadruge so morali sprva del svojega premoženja prodati, svojo dejavnost pa preusmeriti v kmetijstvo, odkup mleka, živine in zlasti v povečevanje konkurenčnosti ponudbe kmetijskega repromateriala. Zadruga ves čas svojega delovanja širi in razvija svojo trgovinsko dejavnost, zelo so ponosni na domači kotiček, ki so ga poimenovali »Domača kašča«. Zadruga danes z ekipo 10 zaposlenih in z dobrim sodelovanjem z upravnim odborom ustvari okoli 5 milijonov prometa, ki ga vsako leto povečuje. V skrbi za zdravo in lokalno hrano iz okoliških kmetij ter v duhu sodelovanja soustvarjajo lepo podeželje in ga uspešno ohranjajo tudi za naslednje rodove.

Kmetijska zadruga Dolomiti - Dobrova,

ki deluje danes na območju občin Dobrova, Polhov Gradec in Horjul, je bila ustanovljena leta 1994 kot ena izmed naslednic KGZ Ljubljana. Osrednja dejavnost zadruge je odkup in prodaja kmetijskih proizvodov, zlasti odkup goveda in mleka. Zadruga ponuja v treh trgovinskih poslovalnicah raznovrstno ponudbo izdelkov za kmetijstvo, vrtnarstvo, gradnjo in gospodinjstvo, imajo tudi lokal na Dobrovi. V želji, da bi se še bolj približati kupcem, so začeli s prenovo trgovin. Zadruga, ki združuje 98 članov in 18 zaposlenih, se za ugodnejše nakupne pogoje poslovno povezuje z drugimi zadrugami, zlasti z območja Gorenjske.

Zadružne zveze Slovenije v letu 2024

Priznanje za prispevek k razvoju zadružništva

Peter Ropas

je aktiven član KZ Vransko vse od leta 1992, ko se je zadruga preoblikovala in je s svojim delom pomembno vplival na razvoj in delovanje zadruge.

Pavel Vidic

je vpet v številne dejavnosti na področju kmetijstva tako na KZ Trebnje – Krka kot v občini in širše, ter na različne načine skrbi za promocijo zadružništva.

Anton Štrucelj

je pripaden zadružnik, tako kot je bil tudi njegov oče. Bil je član upravnega odbora KZ Krka ter po združitvi tudi KZ Trebnje - Krka.

Janez Novak

za zgledno sodelovanje s KZ Cerklje, s katero krepi zadružno zavest pri članih zadruge in širše, ter za prispevek k razvoju zadružništva na Gorenjskem.

Silvano Knez

je član KZ Agraria Koper od leta 2001, aktiven v organih upravljanja zadruge. Znan je po pridelavi kakija in paradižniku, ki daje šalši KZ Agraria Koper njen istrski značaj.

Srečko Kac

za 42 let pripadnosti Koroški KGZ, prispevek k razvoju trgovinske dejavnosti zadruge in razvoju zadružništva na Koroškem.

Borut Vasič

je vrsto let član upravnega odbora KZ Velike Lašče, bil je tudi njen podpredsednik. Je član občinskega odbora za kmetijstvo in član KGZS, izpostave Kočevje.

Fanika Simeonov

je s svojim delom dejavno sodelovala v organih upravljanja KZ Sevnica, en mandat kot predsednica nadzornega odbora in članica ožjega posvetovalnega organa direktorja.

Albin Družovič

za njegov prispevek k razvoju KZ Ptuj. Bil je eden izmed ustanovnih članov Področne zadruge Vitomarci in je že od leta 1999 član upravnega odbora zadruge.

Branko Buček

po predlogu MZ Ptuj. Dvajset let je bil član organov upravljanja specializirane Pomurske mlekarske zadruge, osem let je bil tudi član upravnega odbora MZ Ptuj.

Franc Štuhec

za njegov prispevek k razvoju kmetijstva in zadružništva v regiji, med drugim je bil dvanaest let član upravnega odbora MZ Ptuj.

Janez Valič

za aktivno delo v organih upravljanja KZ Vipava. Vedno se je zavzemal za obstoj in delovanje zadružništva in zadruge Vipava.

Danica Lemež

je dolgoletna sodelavka KZ Hoče, zagovornica vrednot in načel zadružništva ter aktivna članica upravnega odbora zadruge.

Barbara Fekonja

je vodja finančno-računovodskega oddelka na Zadružni zvezi Slovenije. S svojo strokovnostjo je pripomogla k napredku številnih zadrug članic Zveze in Kapitalske zadruge.

Miroslav Cetina

je od leta 2008 dejaven v organih upravljanja KGZ Pivka, trenutno je predsednik nadzornega odbora zadruge. Med prvimi v Sloveniji je pridobil certifikat ekološkega čebelarja.

Čestitamo in iskrena hvala vsem letošnjim
nagrajenkam in nagrajencem za njihovo predanost
slovenskemu zadružništvu in kmetijstvu!

Priznanje ob 130-letnici delovanja je prejela Kmetijska zadruga Vipava

Aleš Kosovel,
predsednik Kmetijske
zadruga Vipava

Zgodovina Kmetijske zadruga Vipava sega v leto 1894, ko so vipavski vinogradniki ustanovili prvo vinsko klet na Slovenskem, ki je bila registrirana kot Vipavska vinska zadruga. Dve leti kasneje so ustanovili še kmečko hranilnico in posojilnico v Vipavi.

Zadruga je kljub pestri zgodovini poslovala nepretrgoma ves čas in danes svojim 627 članom in številnim kooperantom pomaga pri odkupu grozdja za potrebe vinske kleti Vipava 1894 d.o.o. in sadje za družbo Fructal iz Ajdovščine, s katero so pred leti skupaj oblikovali blagovno znamko Vipavska breskev.

Zadrugi je z odprtjem nove kmetijske trgovine uspelo ponovno oživiti trgovsko dejavnost. V kratkem načrtuje širitev trgovskega dela z vzpostavitvijo odkupa sadja in zelenjave in z dobavo repromateriala članom direktno na dom.

Cilj zadruga je skrbeti za dobro povezanost članov in kakovost ter za ohranjanje in širitev proizvodnje na posameznih kmetijah.

Priznanje ob 150-letnici delovanja je prejela Čebelarska zveza Slovenije

Boštjan Noč,
predsednik Čebelarske
zveze Slovenije

Čebelarska zveza Slovenije je društvena nepridobitna strokovna stanovska organizacija, ki so jo leta 1873 ustanovila čebelarska društva za uresničevanje skupnih interesov in združuje danes več kot 210 čebelarskih društev in zvez.

Čebelarstvo je del slovenske narodne identitete in kulturne dediščine. Smo prva država na svetu, ki smo čebelarstvo kot način življenja vpisali v Unescov seznam nesnovne dediščine.

Čebelarska zveza Slovenije več kot zgledno skrbi in širi zavedanje o pomenu čebel in čebelarstva za zdravje svetovnega ekosistema pa tudi prehranske varnosti prebivalstva vsega sveta in uspešno spodbuja mednarodno sodelovanje za varstvo čebel. Je pobudnica številnih slovenskih in svetovnih projektov, kot so svetovni dan čebel, dan slovenske hrane, ki se z letošnjim letom širi na teden slovenske hrane, nacionalni in evropski medeni zajtrk, vpeljavo izbirnega predmeta čebelarstvo v osnovnih šolah, razvijanje znanja za čebelarjenje invalidov in še bi lahko naštevali.

Slovenija je velika evropska in svetovna čebelarska sila. Za razvoj čebelarstva na domačih, evropskih in svetovnih tleh ima velike zaslugе prav Čebelarska zveza Slovenije.

Leto 2025 bom namenil ozaveščanju o nujnosti krepitev lokalnih prehranskih sistemov

Branko Ravnik,
varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano

Način delovanja in vpliv globalnih prehranskih sistemov je tudi pri nas že dodobra viden, prinaša spremembe in z njimi vidne posledice. S prihodom diskontnih trgovcev, ki so njihovi nosilci, so se vplivi postoma prenesli tudi na lokalne prehranske sisteme.

Opuščanje kmetovanja, živilski obrati, ki prehajajo v velike sisteme, cenovni pritiski na vse akterje, ki so še dejavni, in izguba upanja v možnost razvoja in obstoja ta trenutek v verigi s hrano močno občutimo. Globalni prehranski sistemi namreč delujejo po načelu

koncentracije in racionalizacije vseh procesov in negativni vplivi, ki nastanejo pri tem, so potisnjeni v ozadje. Edino merilo je zadostna ekonomska učinkovitost. V praksi to seveda pomeni, da je prostor samo za največje, ki lahko na enoto proizvoda zagotovijo najmanjše stroške. Od desetstisočev proizvodov postopoma ostane nekaj tisoč globalnih proizvodov. To velja za celotno verigo. Temu lahko sledijo samo kmetije z velikim obsegom površin, visoko specializirano proizvodnjo in ozkim naborom pridelkov. Logika se nadaljuje v živilskopredelovalnih obratih, tovarnah hrane, ki izdelujejo enolične izdelke za police trgovin, pridelki, iz katerih jih izdelujejo, pa še vedno rastejo na najboljših

kmetijskih zemljiščih. Izginja vsa raznolikost prehranskih sistemov in porajajo se negativni vplivi, posledice teh pa vse bolj čutimo.

Zato vse več in več pozivov in gibanj opozarja na nujnost krepitev lokalnih prehranskih sistemov, ki bi lahko bili edini odgovor na to. Ne samo za obvladovanje kriznih situacij, ki bi jih prinesle pretrgane transportne poti, temveč tudi in predvsem zaradi ohranjanja raznolikosti in trajnosti.

Zato se vsako leto ob prehodu v novo leto sprašujemo, koliko smo bili pri tem uspešni in kakšna je naloga slehernega izmed nas.

Zame kot varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano je opozarjanje

na nujnost tega, da se vrnemo nekaj korakov nazaj, poglobitnega pomena. Prav zato bodo v letu 2025 aktivnosti usmerjene v dialog z vsemi deležniki, kako to napraviti.

Zadruga imajo pri tem še naprej izjemno pomembno vlogo, kar navsezadnje kaže tudi to, da je prihodnje leto mednarodno leto združništva. Številne odlične zgodbe, ki jih ustvarjate, je treba prenesti v gibanje, ki bo kmetijam prineslo nov zagon, živilskim obratom boljši položaj na trgu, trgovcem

ohranjanje raznovrstne ponudbe in porabnikom kakovost, ki bo pomenila, da kupljena hrana ne bo le sredstvo za zagotovitev sitosti. Vse dobro in srečno 2025. 🍌

Tudi hribovske in gorske kmetije potrebujejo naložbe

Irena Orešnik,
predsednica Združenja hribovskih in
gorskih kmetov Slovenije

Hribovske in gorske kmetije potrebujejo naložbe v obnovo in razvoj, sicer bodo ostale brez prevzemnikov. Skrajni čas je, da politika hribovske kmetije podpre z ustrezno naložbeno politiko, saj so bile v preteklosti hribovske kmetije pri naložbah slabo podprte in nazadujejo.

Hribovske kmetije so večinoma srednje in male kmetije. Lastniki teh kmetij obdelujejo tri četrtine kmetijskih zemljišč v Sloveniji in so ogrodje slovenskega kmetijstva. Povprečna starost gospodarjev teh kmetij je krepko višja od starosti gospodarjev večjih kmetij, saj mladi tudi na teh kmetijah pričakujejo lažje in varnejše delo, primeren dohodek in prosti čas. Ker tega ni, se le stežka odločijo za prevzem kmetije. Medtem ko boljše kmetijsko zemljo opuščeni malih in srednjih kmetij obdelajo kmetje z drugih kmetij, pa opuščanje hribovskih in gorskih kmetij pogosto vodi v zaraščanje in trajno izgubo kmetijskih zemljišč.

Hribovskih kmetij, izjemno pomembnih za ohranjanje kulturne krajine, poseljenost in oskrbo s kakovostnim mesom in mlekom, ni mogoče ohraniti brez naložb v njihovo posodobitev.

Naložbe pa hribovske kmetije same težko zmorejo. Posebni stroji za varno delo na strminah so veliko dražji od običajnih, zaradi pomanjkanja prostora in nagibov je dražja tudi gradnja objektov.

Pri tem pa se morajo kmetje na teh kmetijah večinoma zanesti na lastna sredstva in iznajdljivost, saj so bile naložbe v hribovske kmetije v preteklem programskem obdobju (in tudi prej) le redko podprte z javnim denarjem. Izjema so bile nekatere večje, ekonomsko sposobnejše hribovske kmetije z mladimi prevzemniki.

V preteklem programskem obdobju so bile s sredstvi za naložbe v kmetijsko pridelavo (razpisi 4.1) dobro podprte velike kmetije in kmetijska podjetja s standardnim prihodkom (SO) nad 105 000 evri. Njim so bile namenjene tri četrtine sredstev za naložbe, čeprav obdelujejo njihovi gospodarji le dobro četrtino slovenskih kmetijskih zemljišč. Kmetije srednje velikosti (standardni prihodek od 12 000 do 105 000 evrov), katerih lastniki obdelujejo približno polovico slovenskih kmetijskih zemljišč, pa so bile deležne le dobrih 20 odstotkov vseh sredstev za naložbe. Med njimi so še posebno investicijsko podhranjene kmetije s standardnim prihodkom od 12 000 do 75 000 evrov. Male kmetije tako rekoč niso bile podprte.

V razpisih so imele izrazito prednost večje, ekonomsko močnejše kmetije. Drugim strateškim ciljem (samooskrba, poseljenost, ohranjanje kulturne krajine) ni bilo namenjeno veliko pozornosti. Tako so bile manj uspešne zlasti kmetije z območij, kjer prevladujejo težke razmere za pridelavo (OMD).

Vključevanje elementov zelene politike tudi ni bilo v prid srednjim kmetijam, saj si jih ne morejo privoščiti ali pa na takih kmetijah nimajo pravega smisla. Nekatere odobrene naložbe so bile močno napihnjene. Tudi cene strojev, kupljenih z javnim denarjem, so bile praviloma višje. Nekatere kmetije so bile v preteklem programskem obdobju podprte večkrat, nekatere pa v več programskih obdobjih, brez

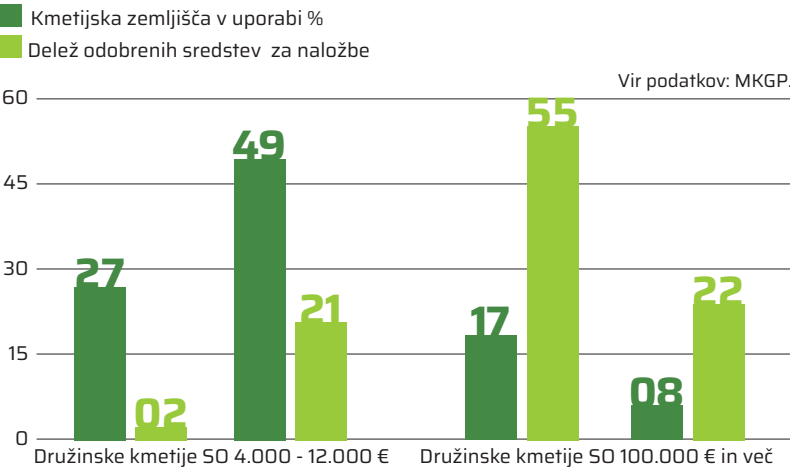
upoštevanja življenjske dobe strojev in podobno. In sredstev je zmanjkalo za vse.

Posebno zaskrbljujoče je, da so neuspešno kandidirale tudi kmetije, ki so v območjih s težkimi razmerami za kmetovanje ter so kandidirale z razvojnimi načrti, kot so hlevi za 20 do 40 molznic, so hkrati vključene v pokojninsko in zdravstveno zavarovanje (celo več oseb) in imajo njihovi gospodarji kmetijsko ali s kmetijstvom povezano izobrazbo. Večinoma niso bile kos ekonomskim kriterijem razpisov, saj lastniki ne morejo obdelati več zemlje in s tem izboljšati ekonomije kmetije. Dodatne točke za težje razmere (OMD) niso zadoščale. Kmetije z zahodnega dela Slovenije in kmetije z razvitejših občin niso bile uspešne tudi zaradi lokacije; prednost so imele kmetije iz vzhodne kohezijske regije in kmetije iz manj razvitih občin.

Srednje velike kmetije redko kandidirajo na razpisih 4.1, saj so večinoma kapitalsko šibke, posojila so draga, deleži sofinanciranja pa premajhni, da bi naložbe zmogle po pod pogoji, ki so veljali preteklo obdobje. Pa vendar so tudi med njimi kmetije, ki bi se želele razvijati s pomočjo javnih sredstev, pa na razpisih neuspešno kandidirajo ali pa se o razpisih pozanimajo pri kmetijskih svetovalcih in vloge ne oddajo, saj ugotovijo, da nimajo možnosti za uspeh.

Hribovske in gorske kmetije potrebujejo razpise, namenjene le njim, usmerjene v ohranitev živinoreje, ne pa v večanje proizvodnje.

Delež kmetijskih zemljišč v uporabi in delež odobrenih sredstev za naložbe 4.1 za družinske kmetije po velikosti glede na SO in podjetja

Nameniti jim je treba veliko več sredstev, pri tem pa upoštevati njihov delež pri obdelavi zemlje in izrazito naložbeno zanemarjenost teh kmetij v preteklosti. S podpiranjem naložb v modernizacijo hlevov in nakupom posebne gorske mehanizacije ali posebne opreme je treba hribovskega kmeta razbremeniti težkega dela in zmanjšati nesreče pri delu. Pri gradnji in prilagoditvi hlevov je nujno upoštevati posebne razmere hribovskih in gorskih kmetov (strmine, omejenost s prostorom ipd.). V tem delu je nujna podpora ustreznih institucij z izdelavo tipskih načrtov hlevov, ki bodo zadostili potrebam in bodo hkrati upoštevali omejitve hribovskih kmetov.

Posledice naložbene politike, ki podpira le velike, ekonomsko perspektivne kmetije, so že vidne. Sredstva vlagamo v revitalizacijo zaraščenih zemljišč, mulčenje travnikov brez kakršne koli pridelave, ekološko kmetijstvo brez pridelave in podobno. Opuščanje hribovskih kmetij ni in ne bo brez posledic pri samooskrbi in poseljenosti podeželja. Vse to pa pomembno vpliva na druge gospodarske panoge, kot sta turizem in gostinstvo, ki brez ohranjene kulturne krajine in kakovostnih kmetijskih pridelkov in izdelkov izgubijo trdna tla pod nogami.

Kmetije glede na višino standardnega outputa (SO) in pravni status	Kmetijska zemljišča v uporabi %	Glave velike živine %	SO %	Delež odobrenih sredstev za naložbe 4.1 %
Družinske kmetije SO 4000-12 000 EUR	27	18	14	2
Družinske kmetije SO 12 000 -25 000 EUR	19	16	12	2
Družinske kmetije SO 25 000-50 000 EUR	15	16	13	7
Družinske kmetije SO 50 000-75 000 EUR	9	11	10	5
Družinske kmetije SO 75 000-100 000 EUR	6	8	8	7
Družinske kmetije SO 12 000 -100 000 EUR	48	50	43	21
Družinske kmetije SO 100 000 EUR in več	17	28	30	55
Podjetja fizične in pravne osebe	8	4	14	22

Razumevanje računovodskih izkazov – ključ do odgovornega posloводства

Barbara Fekonja,
vodja finančno-računovodskega oddelka

Nika Javornik,
pravna svetovalka

V skladu z Zakonom o zadrukah (ZZad) je posloводство zadruge odgovorno za izvajanje poslovnih aktivnosti in upravljanje zadruge v skladu z njenimi cilji in načeli združništva. Pri tem ima pglavitno vlogo pri zagotavljanju finančne stabilnosti, preglednosti in odgovornem ravnanju s premoženjem zadruge. Posloводство mora delovati v interesu članov zadruge in skrbeti za to, da poteka poslovanje skladno z zakonodajo in združnimi pravili. **S finančnega in računovodskega zornega kota je pglavitna odgovornost posloводства priprava in pregled računovodskih izkazov.**

Posloводство zadruge je v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev računovodskih izkazov. Računovodski izkazi so temeljni dokumenti, ki omogočajo zdruham spremljanje njihovega finančnega stanja in uspešnosti ter so podlaga za upravljanje premoženja in obveznosti. **Treba se je zavedati, da je posloводство zadruge tisto, ki postavlja cilje, strategijo in vizijo uspešnega razvoja zadruge.**

Poslovni izid zadruge prikaže izid odločanja in upravljanja na vseh ravneh in nam poda pomembne informacije o uspešnosti in učinkovitosti poslovanja. Bilanca stanja pa je za posloводство temeljnega pomena, saj omogoča celosten vpogled v finančno zdravje zadruge. Tako je razumevanje računovodskih izkazov pglavitnega pomena za sprejemanje pravih poslovnih odločitev v zdruhi, saj zagotavljajo ti izkazi natančen vpogled v finančno stanje oziroma zdravje, poslovno uspešnost in stabilnost zadruge. Prav posloводство pa je odgovorno za pravilno

interpretacijo teh izkazov, saj na podlagi teh sprejema odločitve, ki usmerjajo poslovanje zadruge v skladu z njenimi strateškimi načrti in interesi članov.

Informacije, ki so pomembne za posloводство, da bi lahko na njihovi podlagi posloводство sprejemalo hitre in pravilne odločitve, se večinoma pripravljajo v računovodstvu in se primerjajo s postavljenimi načrti. Primerjava z načrtom je eden najpomembnejših kazalnikov, ki pokaže uspešnost samega poslovanja. Zato mora posloводство znati analizirati računovodske izkaze in podatke, ki jih pridobi; to med drugim zajema tudi razumevanje temeljnih kazalnikov uspešnosti, kot so dobičkonosnost, likvidnost in finančna stabilnost. Le tako lahko sprejema pravilne strateške odločitve. Razumeti mora, kako je premoženje razporejeno in kako ga zdruha uporablja, da lahko sprejema odločitve o naložbah in razvoju.

Razumevanje finančnih izkazov poslovodu tudi omogoča, da sprejema odločitve, ki temeljijo na dejanskih podatkih namesto na domnevah.

Znanja o razumevanju branja bilanc in drugih računovodskih izkazov vodijo v učinkovito upravljanje, sprejemanje informiranih odločitev in zadostitev potrebam članov. Posloводство, ki razume finančne podatke, lahko uspešno vodi zdruho k njenim ciljem. Preglednost, učinkovitost in sodelovanje so pglavitne prvine za uspešno upravljanje zadruge.

Seveda pa se je treba zavedati, da imajo le pravilno urejeni in interpretirani podatki, ki so zbrani v evidencah, pomembno vlogo pri analiziranju podatkov. Zato je za uspešno poslovanje zadruge najpomembnejši računalniško podprt računovodski in neračunovodski (npr. nabava, prodaja, proizvodnja) informacijski sistem, ki omogoča zanesljiv in hiter pretok informacij za odločanje. Le na podlagi teh podatkov lahko posloводство sprejema poslovne odločitve o uspešnem in dolgoročnem razvoju zadruge.

Na poslovodu je torej odgovornost za pravilno pripravo in razumevanje

računovodskih izkazov, ki je podlaga za sprejemanje utemeljenih poslovnih odločitev v skladu z načeli združništva.

Le z zagotavljanjem finančne preglednosti in skladnosti z zakonodajo ter Slovenskimi računovodskimi standardi lahko posloводство odgovorno prispeva k dolgoročnemu uspehu in stabilnosti zadruge. 🌱

